

**Formularul tipizat
al actului de analiză a impactului de reglementare**

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	Analiza impactului de reglementare (AIR) efectuată pe marginea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar.
Data:	06.02.2019
Autoritatea administrației publice autor:	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Subdiviziunea:	Direcția politici în domeniul protecției plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală
Persoana responsabilă și informația de contact:	Tertea Veronica (tel. 022 204523) Savencov Olga (tel. 022 204545)

Componentele analizei impactului de reglementare

1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare

Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	2
Gradul de inovație al intervenției propuse	1
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	2
TOTAL	5

Argumentare/descifrarea succintă a punctajului atribuit:

Nivelul de interes public al proiectului propus este apreciat cu cifra 2, ca fiind unul mediu, argumentând prin faptul că proiectul propus are ca scop stabilirea cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar în sectorul agricol, prin reducerea riscurilor și a efectelor negative a produselor menționate asupra sănătății umane, componentelor mediului și siguranței alimentelor de origine vegetală.

Gradul de inovație este apreciat cu cifra 1, dat fiind că normele privind gestionarea produselor de uz fitosanitar sunt reglementate de un șir de acte normative

în domeniu. Însă, proiectul propus, suplimentar normelor aprobate de Guvern, stabilește cerințe față de elaborarea unui Plan de acțiune cu scopul reducerii riscurilor de la utilizarea pesticidelor.

Mărimea potențialului impact al inițiativei propuse este apreciat cu cifra 2, ca fiind unul de importanță medie, deoarece normele propuse în proiect sunt atribuite pentru realizare autorităților publice centrale cu tangență la domeniul utilizării durabile a produselor de uz fitosanitar.

2. Definirea problemei

Produse alimentare contaminate cu reziduuri de pesticide, componente ale mediului poluate, intoxicații, decese ale populației cauzate de gestionarea neconformă a produselor de uz fitosanitar.

Produsele de uz fitosanitar utilizate în sistemele de protecție a plantelor, pentru combaterea organismelor dăunătoare, concomitent cu beneficiile înregistrare, în cazul utilizării neconforme a acestora pot provoca impact negativ asupra sănătății umane și mediului.

Anual, pentru sectorul agrar al Republicii Moldova se utilizează cca 4,0 mii tone produse de uz fitosanitar, care, în cazul gestionării incorecte provoacă efecte negative asupra **grupurilor țintă**:

- operatorilor antrenați direct sau indirect în activitățile cu pesticide;
- grupurilor vulnerabile ale populației (copiii, trecătorii, persoanele în etate, alergice, cu boli cronice, altele);
- flora și fauna;
- componentele mediului (apă, sol).

Anual, la indicația Cancelariei de Stat, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului examinează un șir de petiții parvenite și teritoriu, prioritar din zona de nord a republicii unde sunt amplasate plantații pomicole, care, conform tehnologiilor de cultivare implică aplicarea tratamentelor fitosanitare cu multiplicitate majoră (în medie 9-14 tratamente), fapt ce implică riscul poluării mediului (aer, sol, apă).

Spre exemplu, scrisorile nr. DPA-G-571/19 din 27 martie 2019 și DPA-G-676/19 din 22 aprilie 2019 privind examinarea petițiilor colective a cetățenilor din satul Braicău, r-nul Dondușeni, cu privire la încălcările normelor de efectuare a tratamentelor fitosanitare în plantații amplasate în preajma localităților.

O altă situație ține de asigurarea inofensivității produselor alimentare de origine vegetală sub aspect de siguranță alimentară. Spre exemplu, procesatorii producției vegetale informează periodic despre depistarea reziduurilor de pesticide peste limita maximă admisă (LMA) în produsele alimentare de origine vegetală (dovlecei, varză, pepene verde, ridichi, altele).

Majoritatea produselor de uz fitosanitar aplicate în practica agricolă sînt catalogate ca toxice pentru om și animale. Utilizarea lor are impact asupra sănătății omului și totodată conduce la acumularea reziduurilor în produsele alimentare de

origine vegetală.

Unele dintre substanțele active, deși nu au toxicitate acută, se pot acumula în organism prin inhalare sau prin consumarea sistematică a alimentelor contaminate, care produc dereglări substanțiale de sănătate.

Statistica internațională demonstrează că 86% din totalul intoxicațiilor cu pesticide la nivel mondial sânt provocate de substanțe având (DL_{50}) sub 50 mg/kg masă corporală. Pentru protecția sănătății consumatorilor, este necesar ca producătorii agricoli să respecte recomandările de aplicare a pesticidelor și să cunoască despre riscurile pe care le prezintă acestea. Aceste deziderate pot fi atinse urmare a instruirii utilizatorilor profesioniști care gestionează produse de uz fitosanitar.

Contaminarea cu pesticide a produselor alimentare agricole conduc la scăderea valorii comerciale a acestora și la interdicția exportului către unele țări (SUA, UE, Canada și Federația Rusă). Alimentele contaminate cu pesticide peste limitele maxime admisibile (LMA) se retrag din comerț și în general din consum în baza evaluării expunerii consumatorilor la aceste reziduuri. Potrivit Agenției Europene pentru Siguranța Alimentelor, 60% din legume și 30% din fructe conțin reziduuri de pesticide.

Conform datelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prezentate în tabel, în perioada anilor 2011– 2015 au fost înregistrate 707 cazuri de intoxicații acute neprofesionale cu pesticide, dintre care 52 (7,4%) persoane au decedat.

Cel mai mare număr de intoxicații cu pesticide a fost raportat în anul 2014 – 199 cazuri cu 13 (6,5%) decese și respectiv, 122 persoane afectate și 5 (4,1%) decese.

Incidența intoxicațiilor acute neprofesionale cu pesticide în perioada 2011–2015

Anul	Nr. total intoxicații acute neprofesionale de etiologie chimică	Nr. total de afectați prin utilizarea pesticidelor		Nr. total de decese prin utilizarea pesticidelor	
		Nr. cazuri absolute	%	Nr. cazuri absolute	Nr. cazuri
2011	3263	95	2,9	10	10,5
2012	3169	118	3,7	9	7,6
2013	6292	173	2,7	15	8,7
2014	5860	199	3,4	13	6,5
2015	4105	122	3,0	5	4,1
Total	22689	707	3,1	52	7,4

1)*

Datele prezentate în tabel denotă că utilizarea neconformă a produselor de uz fitosanitar provoacă impact negativ asupra sănătății omului, direct sau indirect antrenat în activitățile cu produsele date.

Totodată, utilizarea neconformă a produselor de uz fitosanitar are impact direct asupra siguranței alimentelor de origine vegetală.

Minimizarea impactului asupra omului și mediului de la gestionarea produselor date, poate fi atinsă prin utilizarea durabilă în agricultură a produselor de uz fitosanitar și eliminarea cauzelor apariției problemelor specificate infra.

Cauzele apariției problemei:

- populație neinformată despre efectele nocive ale pesticidelor;
- operatori, distribuitori neinstruiți privind gestionarea în siguranță a produselor de uz fitosanitar,
- echipamente de aplicare a tratamentelor fitosanitare utilizate fără testarea stării tehnice a acestora;
- nerespectarea cerințelor față de pulverizarea aeriană a produselor de uz fitosanitar;
- aplicarea redusă a sistemului de protecție integrată a plantelor și a mijloacelor biologice și microbiologice de combatere a organismelor dăunătoare;
- depozitarea produselor de uz fitosanitar și a ambalajului în locuri ce contravin cadrului normativ;
- contaminarea solului și a apei de suprafață.

Actualmente, politica de stat privind managementul în sfera activității cu produse de uz fitosanitar, reglementarea condițiilor de omologare, fabricare, import, transportare, depozitare, comercializare și utilizare inofensivă pentru om, animale și mediu, controlul de stat asupra respectării legislației, drepturile și obligațiile întreprinderilor, instituțiilor sunt reglementate de Legea nr.119-XV din 22 iunie 2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți. Activitățile cu produsele de uz fitosanitar sunt prevăzute într-un șir de acte normative, precum Regulamentul cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1045 din 5 octombrie 2005, Regulamentul privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1307 din 12 decembrie 2005, Regulamentul privind gestionarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în economia națională, aprobat prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr.231 din 28 noiembrie 2003.

Un factor important pentru minimizarea efectelor nocive de la utilizarea în agricultură a produselor de uz fitosanitar îl constituie instituirea și punerea în aplicare a unui sistem privind utilizarea durabilă a acestora.

3. Stabilirea obiectivelor

Principalele obiective ale intervenției statului:

- 1) Protejarea sănătății populației și crearea unui mediu sănătos de viață, în raport cu utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar;

2) Populație informată și operatori instruiți privind efectele negative de la depozitarea, utilizarea neconformă a produselor date.

4. Identificarea opțiunilor

Opțiunile propuse sunt următoarele:

I – a nu face nimic, a lăsa lucrurile așa cum sunt.

În lipsa reglementărilor propuse, starea lucrurilor va continua să rămână precară în raport cu riscurile identificate, fapt confirmat de către populație și operatorii din domeniul agriculturii.

II – act normativ național elaborat și armonizat cu legislația comunitară.

Întru prevenirea unor astfel de situații și minimizarea posibilor riscuri asupra sănătății omului și mediului, propunem intervenția statului prin elaborarea și promovarea proiectului de act normativ, armonizat cu cerințele actului Uniunii Europene referitor la utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar care are ca scop complementarea cadrului normativ existent (*variante preliminară a proiectului propus se anexează*).

În acest scop proiectul propus vine să reglementeze norme juridice privind:

- 1) Cerințe referitor la cuprinsul Planului de acțiuni privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar;
- 2) Informarea și instruirea persoanelor care utilizează/comercializează produse de uz fitosanitar;
- 3) Cerințe față de mijloacele tehnice de aplicare a produselor de uz fitosanitar;
- 4) Practici și utilizări specifice;
- 5) Măsuri specifice de protecție a mediului acvatic și a apei potabile
- 6) Reducerea utilizării produselor de uz fitosanitar și a riscurilor în anumite zone;
- 7) Gestionarea produselor de uz fitosanitar și a ambalajului acestora;
- 8) Managementul integrat al organismelor dăunătoare.
- 9) Tematici de formare profesională;
- 10) Siguranța și protecția mediului, în raport cu inspecția echipamentului de aplicare a produselor de uz fitosanitar;
- 11) Informarea publicului (în special a grupurilor țintă), a operatorilor despre pericolul posibil de la gestionarea produselor de uz fitosanitar;

Proiectul propus transpune *Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor și este elaborat întru executarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472/2016.*

Proiectul stabilește structura instituțională pentru realizarea utilizării durabile a produselor de uz fitosanitar, reducerea dependenței de utilizare a acestora, minimizarea riscurilor și a efectelor negative asupra sănătății umane și a mediului prin promovarea gestionării integrate a organismelor dăunătoare și promovarea unor tehnici alternative (metode nechimice pentru combaterea organismelor dăunătoare).

5. Analiza și compararea opțiunilor

Opțiunea I. „A nu face nimic”

1) Avantaje:

- nu prevede costuri și nici beneficii adiționale, dat fiind faptul că în lipsa intervenției statului, activitățile în domeniul managementului produselor de uz fitosanitar se realizează în baza cadrului normativ existent care insuficient reglementează normele privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar;
- nu are impact asupra activității de întreprinzător.

Opțiunea II. Act normativ național elaborat și armonizat cu legislația comunitară.

Proiectul propus are ca scop reglementarea cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, care impune unificarea cerințelor pe acest segment, atât la nivel regional cât și mondial, cu scopul protejării sănătății umane, componentelor mediului și garantării siguranței produselor alimentare de origine vegetală.

Având în vedere misiunea Ministerului de elaborare a politicii publice eficiente în domeniile agricultură, siguranța alimentelor. altele, implementarea proiectul propus nu va implica costuri directe, dat fiind, că Guvernul atribuie Ministerului și altor autorități publice centrale responsabilități de elaborare, în termen 18 luni, a Planului național de acțiune privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar **(pe o perioadă de 5 ani)**.

Autorii proiectului optează pentru **opțiunea II**, întrucât aceasta nominalizează autoritățile competente responsabile pentru elaborarea Planului național de acțiune privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar, axat pe protecția sănătății publice și a mediului, practicile agricole durabile, protecția zonelor specifice, plasarea pe piață a produselor de uz fitosanitar, cerințelor de precauție, respectiv stabilirea condițiilor pentru pulverizarea aeriană.

Responsabilitățile atribuite Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, vor fi executate în limitele competenței funcționale și nu vor implica majorarea semnificativă a mijloacelor financiare bugetare și a resurselor umane antrenate în aceste activități.

Impact pozitiv.

Implementarea cadrului normativ propus va avea următoarele efecte pozitive prin:

- 1) elaborarea Planului național de acțiune care va conține obiective cantitative,

acțiuni și termene în vederea reducerii riscurilor și a impactului asupra sănătății umane și mediului, promovarea gestionării integrate a dăunătorilor și aplicarea unor abordări sau tehnici alternative, pentru reducerea dependenței de utilizarea produselor de uz fitosanitar;

2) protecția sănătății umane prin minimizarea numărului de intoxicații în rândul populației.

Agenția Națională pentru Sănătate Publică, atestă că în Republica Moldova se înregistrează frecvent intoxicații accidentale cu pesticide, îndeosebi în instituțiile de învățământ preuniversitar. Situația dată impune întreprinderea unor măsuri viabile de prevenire a unor astfel de cazuri.

3) instruirea operatorilor antrenați la lucrări cu produse de uz fitosanitar;

4) reducerea utilizării pesticidelor ca mijloc de minimizare a riscurilor asupra sănătății umane și mediului, dar și obținerea unor beneficii economice.

Datele Oficiului Viei și Vinului relevă că în ultimii 3 ani, costurile aplicării tratamentelor fitosanitare la cultura viței de vie variază anual de la 360 Euro/ha în zona de sud, la 486 Euro/ha în zona de centru sau, 7200-9720 lei. Utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, inclusiv aplicarea gestionării integrate a dăunătorilor și a tehnicilor alternative nechimice reduc costul tratamentelor fitosanitare cu 25 - 65% în funcție de condițiile climatice, fapt ce permite obținerea producției vegetale sigure.

6. Consultarea

Determinarea grupurilor de interes.

Primul grup de interes este reprezentat de:

- populația țării expusă impactului negativ de la utilizarea produselor de uz fitosanitar pe suprafețele agricole, prin asigurarea unui mediu sănătos de viață;
- consumatorii produselor alimentare interesați în consumul produselor de origine vegetală inofensive;

Al doilea grup sunt utilizatorii profesioniști care gestionează produse de uz fitosanitar în activitățile sale profesionale;

Al treilea grup este reprezentat de agenții economici care importă, comercializează și depozitează produse de uz fitosanitar.

Un alt grup îl constituie autoritățile publice interesate – Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și instituțiile de cercetări în domeniu care au responsabilitatea implementării proiectului propus.

În scopul consultării publicului, la finele anului 2018 au fost organizate mese rotunde cu genericul: „Utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar” cu participarea reprezentanților Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Academiei de Științe a Moldovei, Universității Agrare de Stat, companiilor de import și comercializare a produselor de uz fitosanitar - „AGRIMATCO-SERVICE” SRL, „SIMAGRO” SRL, „INTEHAGRO”

SRL.

Participanții la discuții au agreat necesitatea elaborării și aprobării cadrului normativ de reglementare în domeniul utilizării durabile a produselor de uz fitosanitar.

Analiza Impactului de Reglementare (AIR) asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar și proiectul propriu zis au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web a Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (www.madrm.gov.md), la rubrica "Transparență decizională" - Proiecte de documente, la data de 22.02.2019. Termenul de consultare a expirat la 22.03.2019.

În cadrul consultărilor publice au parvenit informații despre depistarea reziduurilor de produse de uz fitosanitar în suc concentrat de mere, situație ce creează dificultăți la exportul produsului dat pe piețele externe.

Cu scopul prevenirii unor astfel de cazuri Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a atenționat că LMA de reziduuri de pesticide în produsele alimentare de origine vegetală poate fi asigurată prin respectarea normei de consum a produsului, termenului de așteptare de la aplicarea ultimului tratament fitosanitar până la recoltare.

Totodată, MADRM, prin sursele de informare și mas-media îndeamnă producătorii agricoli să respecte cerințele de utilizare a produselor de uz fitosanitar, astfel cum prevede cadrul normativ național și cele specificate în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și fertilizanților permise pentru utilizare în Republica Moldova;

Pentru evitarea apariției unor astfel de cazuri, au fost informați procesatorii producției vegetale să asigure:

- examinarea oportunității încheierii preventive a contractelor cu producătorii agricoli privind condițiile achiziționării materiei prime;
- trasabilitatea materiei prime colectate, în vederea monitorizării cerințelor de siguranță alimentară (operator înregistrat la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, localitatea, data colectării, soiul, altele);
- prelevarea probelor și efectuarea investigațiilor într-un laborator acreditat, cu scopul determinării limitei maxime admise (LMA) a reziduurilor de pesticide, întru respectarea cerințelor de siguranță a produselor destinate atât pieței interne cât și celei externe.

Problema privind inofensivitatea alimentelor de origine vegetală este actuală și abordată frecvent de către procesatori și consumatori. La data de 17 mai curent, a fost convocată o ședință de lucru cu participarea reprezentanților Moldova Fruct, Federației Naționale a Fermierilor din Moldova, I.P. Laboratorul Central Fitosanitar; I.P. Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/Nealcoolice și a produselor conservate, UniAgroProtect și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în

cadrul căreia s-au discutat subiecte referitor la dificultatea exportării producției vegetale și sucului concentra de mere în țările UE, SUA și Canada din cauza prezenței reziduurilor de pesticide în producția vegetală.

Structurile implicate impun întreprinderea, în regim de urgență a măsurilor de redresare a situației prin utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, măsuri care să conducă la eliminarea barierelor în calea exportului.

Proiectul propus a fost avizat și reavizat pozitiv de următoarele părți interesate.

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (*scrisorile nr. 04/1555 din 14.03 2019 și nr. 04/3513 din 14.06. 2019*);

Ministerul Finanțelor (*scrisorile nr. 11/3-09/291 din 07.03.2019 și nr. 11/3-09/735 din 13.06.2019*);

Ministerul Economiei și Infrastructurii (*scrisorile nr. 04-1783 din 15.03.2019 și nr. 04-3681 din 12.06.2019*);

Ministerul Justiției (*scrisorile nr. 04/3754 din 12.04.2019 și nr. 04/5697 din 12.06.2019*);

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (*scrisoarea nr. 01-6/541 din 11.03.2019*);

Cancelaria de Stat, (Centrul de Armonizare al Legislației), *scrisorile nr. 31/02-3-1519 din 14.03 2019 și nr. 31/02-4-3572 din 19.06.2019*);

Consiliul concurenței (*scrisorile nr. DJ-06/117-619) din 22.03.2019 și nr. DJ-06/298 din 24.06.2019*);

Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova (*scrisorile nr. EHG 19/5869 din 04.06.2019 și nr. EHG19/5892 din 20.06.2019*);

Pentru consultare publică, proiectul de hotărâre a Guvernului, Analiza Impactului de Reglementare și Nota informativă, sunt plasate pe pagina web a Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (www.madrm.gov.md), la rubrica ”Transparență decizională” - Proiecte de documente.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv ale operatorilor cu activități în domeniile reglementate, mediului academic, fermierilor, au fost luate în considerație la definitivarea proiectului.

1)*https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/47_49_Intoxicatiile%20acute%20neprofesionale%20cu%20pesticide%20in%20Republica%20Moldova%2C%20in%20perioada%202011%E2%80%932015.pdf

Ministru

Georgeta MINCU

Ex. Veronica Terteia
Olga Savencov
022 204-523